

Obsah

Předmluva	9
Úvod	12

OBECNÁ FILOSOFIE PŘÍRODY

I. Je svět jednoduchý, nebo je složen z různých substancí?	37
II. Principy proměnlivého jsoucna	43
Atomismus – Zhodnocení atomismu – Dynamismus – Zhodnocení dynamismu – Tělesa jsou složena z látky a formy – Přesnější určení první látky – Substanciální forma – Námitky proti nauce o látce a formě	
III. Přírozenost jako princip změny	64
IV. Substance a kvantita	77
Celek a jeho části	
V. Pohyb	87
Definice změny	
VI. Problém prostoru a místa	92
Neomezeno – Prostor – Prázdnno – Místo – Primární a sekundární účinky kvantity – Prostupnost a neprostupnost – Více-místnost	
VII. Čas	104
Aristotelova teorie času – Čas jako měřítko – Některé otázky týkající se času – Doplnující pozorování – Jiná pojetí času	
VIII. Příčina pohybu	117
Činnost a trpnost – Působení na dálku	

SPECIÁLNÍ FILOSOFIE PŘÍRODY

První část: Jsoucno jako subjekt místního pohybu. Vesmír

I. Místní pohyb a energie	126
-------------------------------------	-----

Násilný pohyb a impetus – Přirozené pohyby – Relativita – Energie – Setrvačnost – Zachování energie – Entropie – Hmotnost	
II. Počátek, velikost, trvání a struktura vesmíru	146
Počátek světa – Původ naší sluneční soustavy a Země – Je svět konečný nebo nekonečný? – Je svět věčný? – Jsou možné nekonečné řady? – Srovnání kosmologických představ	
<i>Druhá část: Jsoucno jako subjekt kvalitativní změny</i>	
I. Kvalitativní změna, vznik a zánik	160
Vznik a zánik	
II. Princip individuační	165
III. Zesilování a oslabování, rozpínání a smršťování, chemické slučování	169
Zesilování a oslabování kvality – Rozpínání a smršťování – Chemické slučování	
<i>Třetí část: Filosofie organického života</i>	
I. O životě obecně	175
Objev fenoménu života – Děje charakterizující život – Hlavní vlastnosti živých jsovců – Pokusy o vysvětlení života – Princip života (duše) – Původ života – Substance – schopnost a činnost – Rostliny	
II. Zvířata	192
III. Poznání	200
Úvod – Povaha poznání – Intencionalita – Stupně nehmotnosti a poznání – Jednota poznávajícího subjektu a poznávané věci – Sebepoznání – Původ poznání	
IV. Smyslové poznání	224
Vnější smysly – Rozlišení vnějších smyslů – Proč existují různé smysly? – Šestý smysl? – Sídlo vnějších smyslů – Vnitřní smysly – Společný smysl (<i>sensus communis</i>) – Obrazivost – Smyslová paměť – Hodnotící smysl (<i>aestimativa</i>) – Spánek a sny – Žádostivost	
V. Člověk	256
Rozdíl mezi člověkem a zvířaty – Řeč – Jazyk a skutečnost – Znamky duchovní podstaty člověka – Myšlení – Povaha myšlení	
VI. Duše, tělo a jednota člověka	279

Duše – Jednota člověka u Tomáše – Vtělení – Muž a žena u Tomáše – Duše jako substanciální forma těla (<i>anima forma corporis</i>) – Člověk jako osoba	
VII. Původ a život duše	311
Původ duše – Smrt – Zážitky blízké smrti – Život po smrti	
VIII. Rozum a jeho předmět	341
Zkušenost sebe sama, poznání vlastního já – Poznání oddělené duše – Původ našich pojmů – Rozvoj intelektuálního života	
IX. Vůle a svobodná volba, spolupráce schopností	373
Nemateriální žádostivost – Svobodná vůle člověka – Spolupráce rozumu a vůle ve svobodné volbě – Jednota duchovního života člověka v jeho poznávacích a žádostivých aktech	
X. Člověk ve světě a v dějinách	401
Člověk jako mikrokosmos – Člověk a dějiny	
XI. Původ života, druhů živých jsovců a člověka	414
Počátek života na naší planetě – Evoluční teorie – Darwinova evoluční teorie – Problémy Darwinovy teorie – Filosofické zhodnocení – Mohou se druhy proměňovat v jiné? – Příčiny evoluce – Namísto závěru – Původ člověka	
XII. Tomášova antropologie a některé současné názory na člověka	436
Shrnutí Tomášovy antropologie – Existencialistický názor na člověka – Marxistický názor na člověka – Myšlenka na závěr	
Seznam zkratk	447
Seznam literatury	451
Jmenný rejstřík	469
Věcný rejstřík	476
Ediční poznámka	479